

Ontmoetingen met de Oriënt

Deze zomer toont het Allard Pierson Museum een tentoonstellingsdrieluik dat de fascinerende Oriënt naar Amsterdam haalt. Egypte, Turkije en Noord-Afrika worden bekeken door de ogen van wetenschappers die allemaal een persoonlijk verhaal vertellen.

We hebben de oosterse reizigers die in gesprek raakten met wetenschappers in de Republiek der Nederlanden. De arabistiek bloeide hierdoor op en de vooroordelen over de islam vielen geleidelijk weg. Dan is er de excentrieke archeoloog Flinders Petrie, die uitgebreid documenteerde en fotografeerde. Maar ook etensblikken tegen de muur gooide om te testen of het eten van het vorige jaar nog gebruikt kon worden. De hekkensluiter is Emilie Haspels, de eerste vrouwelijke directeur van het Allard Pierson Museum, die in de jaren '30 van de vorige eeuw in lange broek door Turkije trok om opgravingen te leiden. Laat je deze zomer inspireren door het menselijke verhaal achter de wetenschapper, van 24 juni t/m 18 september in het Allard Pierson Museum.

Wijzen uit het Oosten

In 1609 bloeit er een bijzondere vriendschap op tussen de Marokkaanse diplomaat Abd al-Aziz en arabist Jan Theunisz, die Abd al-Aziz vier maanden in huis neemt aan de Amsterdamse Oudenbrugsteeg 23. In een tijd waarin de islam werd gezien als eng en bedreigend, was dit uitzonderlijk. De twee houden lange gesprekken over de islam en het christendom en met de hulp van Abd al-Aziz werd Theunisz een van de beste arabisten in de Republiek. Ook andere schrijvers en handelaren, avonturiers en diplomaten uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika verrijkten de kennis en droegen bij aan een realistischer beeld van de Oriënt en de islamitische wereld. De tentoonstelling brengt een aantal van hen naar voren. Aan de hand van originele brieven en van boeken die ze voor hun Nederlandse kennissen kopieerden of verwierven, laat de expositie zien wie deze reizigers waren, hoe ze te werk gingen en wat hun betekenis voor de wetenschap in Nederland is geweest.

Flinders Petrie

Eind 19de eeuw begon de Engelsman Flinders Petrie aan zijn opgravingscampagnes in Egypte. Tot die tijd had opgraven in Egypte meer weg van schatzoeken en ging het de wetenschappers voornamelijk om het vinden van pracht en praal. De excentrieke Petrie gooide het roer om en besloot uitgebreid te documenteren en fotograferen. Hij wordt dan ook gezien als de grondlegger van de uitgebreide documentatie in de Egyptische archeologie. Ook hanteerde hij een ingenieus distributiesysteem waarin musea konden participeren. Hij stichtte de *British School of Archaeology in Egypt* waar contribuanten zich konden aanmelden. Zij besloten aan welke opgravingscampagne ze deelnamen door middel van een financiële bijdrage. Na afloop van de campagne kregen ze naar rato een gedeelte van de vondsten. Het Museum Scheurleer, waar later het Allard Pierson Museum uit voortgekomen is, deed mee en ontving tussen 1921 en 1924 voor het bedrag van 56 pond en 6 shilling ongeveer 350 objecten, van aardewerk tot sieraden. Door dit systeem raakten de objecten verspreid over de hele wereld. In de tentoonstelling worden verschillende van deze vondsten weer samengebracht in de vorm van reconstructies.

Emilie Haspels

In 1946 werd Emilie Haspels de eerste vrouwelijke hoogleraar klassieke archeologie aan de Universiteit van Amsterdam en daarmee tevens directeur van het Allard Pierson Museum. Haar enorme netwerk, buitengewone doorzettingsvermogen en reusachtige kennis maakte haar de juiste persoon voor deze positie. Ze had niet alleen baanbrekend aardewerkonderzoek uitgevoerd, maar haar sporen ook verdiend als veldarcheoloog in Phrygië, Turkije. Zij was daar eind jaren '30 van de vorige eeuw een van de eerste vrouwelijke opgravingsleiders. Als hoogleraar organiseerde ze vier expeditie naar de Phrygische hooglanden. Onder uiterst primitieve omstandigheden documenteerde en fotografeerde ze alle Phrygische stadsburchten en religieuze rotsmonumenten. Haar belevenissen hield ze nauwgezet bij in haar dagboek, door haar 'Boekie' genoemd. De tentoonstelling laat zien wie zij was. Haar bureau, bezaaid met vele brieven uit alle windstreken die getuigen van haar enorme netwerk, de gipsafgietsels die zij zelf maakte in Turkije en haar contacten met prinses Juliana vertellen ons meer over deze bijzondere vrouw.

Noot voor de redactie:

Het is mogelijk om de conservatoren te spreken in de dagen voorafgaand aan de opening. Voor interviews en meer informatie kunt u contact opnemen met Amber van Schagen, PR en Marketing Allard Pierson Museum, a.e.vanschagen@uva.nl, 020 5252436 en 06 30058181.

Op donderdagmiddag 23 juni tussen 16.00 en 17.30 uur vindt de opening van de tentoonstelling plaats. Journalisten die hierbij aanwezig willen zijn, wordt verzocht zich vóór 18 juni aan te melden bij a.e.vanschagen@uva.nl, i.v.m. het beperkte aantal plaatsen. Ook is het mogelijk om de avondopenstelling te bezoeken. Deze vindt plaats van 19.30 tot 21.30 uur. Ook hiervoor is aanmelden noodzakelijk bij a.e.vanschagen@uva.nl.

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door:

- Amsterdams Universiteitsfonds
  - Bank Giro Loterij
  - Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam
  - Corendon Foundation
  - Encounters with the Orient
  - Hera
  - Mondriaan Fonds
  - Universiteit Leiden
  - Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum
-